

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ
ПО СОСНІВСЬКОМУ НАДЛІСНИЦТВУ
ФІЛІЇ «ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»
ДЕРЖАВНОГО СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО
ПІДПРИЄМСТВА «ЛІСИ УКРАЇНИ»

« 10 » 02 2026

с-ще Соснове Рівненського
району Рівненської області

На звернення Соснівського надлісництва, Філії «Поліський лісовий офіс», ДП «Ліси України» (далі – надлісництва), лист №895/34.4.1-2026 від 28.01.2026 року, нами: провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Русланом МАЦЕЛИКОМ, начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимиром КАСЯНЧУКОМ, начальником Соснівського надлісництва Володимиром ЯНІЦЬКИМ, провідним інженером охорони та захисту лісу філії «Поліський лісовий офіс», ДП «Ліси України» Юрієм ВЛАСЮКОМ, інженером I-ї категорії лісового господарства філії «Поліський лісовий офіс», ДП «Ліси України» Дмитром РОМАНЮКОМ та посадових осіб лісництв Соснівського надлісництва: лісничого Стрийського лісництва Олега БАНАЦЬКОГО, лісничого Яцьковицького лісництва Івана КИРИКОВИЧА, лісничого Листвинського лісництва Василя ЮРЧИКА, лісничого Соснівського лісництва Ігоря ОСІПЧУКА, лісничого Щекичинського лісництва Андрія ПИВОВАРЧУКА, проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по Соснівському надлісництву, що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік, у відповідності до п. 3 , «Санітарних правилах в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555, (далі – СПЛУ).

Примітка:

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2019 року, станом на 01.01.2020 року по ДП «Соснівський лісгосп»;
- у відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;
- лісопатологічне обстеження, проводилося спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» 29-30.01.2026 року та 02-09.02.2026 року;

Насадження обстежені на загальній площі – 199,4 гектара, що зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядку влітня										Категорія захисності	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, м ³ на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					Площа середку	загальна	склад	вк. розв.	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр см	запас деревини, куб метрів на 1 га							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Щекичинське	8	29	0.7		0.7	10СЗ	69	0.70	1	25	28	370	3	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	7	слабка		
Щекичинське	8	30	1.1		1.1	10СЗ	86	0.70	1	27	30	400	3	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	6	слабка		
Щекичинське	8	41	1.3		1.3	10СЗ+БП	69	0.60	1А	27	30	350	3	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	30	9	слабка		
Щекичинське	16	23	2.5		2.5	7СЗ2БПДЗ	70	0.70	1А	26	30	310	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	11	середня		
Щекичинське	20	20	1.9		1.9	9СЗ1ДЗ	90	0.70	1	28	36	330	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	11	середня		
Щекичинське	21	1	1.2	(1)	0.7	8СЗ1ДЗ1БП	85	0.60	1	27	32	330	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	8	слабка		
Щекичинське	21	3	11.2	(2)	1.4	8СЗ1БП1ДЗ	85	0.60	1А	29	36	310	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	8	слабка		
Щекичинське	30	2	1.8		1.8	8СЗ2БП+ДЗ	70	0.60	1	25	28	260	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	13	середня		
Щекичинське	35	10	5.6		5.6	10СЗ+БП	75	0.70	1А	27	30	400	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	30	8	слабка		
Щекичинське	36	23	5.5		5.5	10СЗ+БП+ДЗ	60	0.60	1	22	28	270	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	13	середня		
Щекичинське	55	14	2.3		2.3	9СЗ1ЯЛЕ+ВЛЧ	55	0.50	1А	22	26	240	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	10	середня		
Щекичинське	57	2	2.0		2.0	10СЗ	48	0.80	2	15	16	200	3	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	13	середня		
Листвинське	2	31	5.2		5.2	6СЗ3БП10С	65	0.70	3	22	28	240	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	15	середня		
Листвинське	18	17	3.1		3.1	5СЗ(80)4СЗ(100)1БП	80	0.70	3	19	28	230	3	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	15	середня		
Листвинське	18	20	3.1		3.1	10СЗ+БП	66	0.70	1	28	23	340	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	10	середня		
Листвинське	36	11	6.2		6.2	7СЗ3БП	65	0.60	1	28	23	230	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	15	середня		
Листвинське	45	16	2.0		2.0	8СЗ2БП	65	0.70	1	28	23	290	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	12	середня		
Листвинське	45	22	5.5	(1)	4.8	8СЗ1БП1ВЛЧ+ДЗ	75	0.70	1	28	24	320	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	35	11	середня		
Соснівське	2	49	14.3		14.3	10СЗ+ДЗ	63	0.90	1	22	28	430	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	50	12	середня		
Соснівське	7	51	2.0		2.0	10СЗ	70	0.60	1	23	28	290	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	45	16	середня		
Соснівське	7	59	1.6		1.6	10СЗ	67	0.70	1	21	26	300	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	45	15	середня		
Соснівське	8	27	2.6		2.6	10СЗ	65	0.70	1	23	30	340	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	50	15	середня		
Соснівське	24	46	0.7		0.7	6БП2ДЗ20С	25	0.70	2	12	12	85	4	ВСП	вітровал бурелом, сніголом, стовбурові шкідники	30	35	сильна		
Соснівське	30	30	10.5	(1)	7.8	8СЗ1БП1ДЗ+ЯЛЕ	53	0.80	1	20	26	280	4	ВСП	вітровал бурелом, сніголом, стовбурові шкідники	30	11	середня		
Соснівське	46	29	0.5		0.5	10СЗ+ВЛЧ	70	0.50	1	23	28	220	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	20	9	слабка		
Стрийське	2	23	7.5	(1)	5.0	10СЗ+БП	65	0.60	1	23	28	300	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	8	слабка		
Стрийське	13	8	19.4		19.4	5СЗ5БП	65	0.90	1	21	30	270	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	20	7	слабка		
Стрийське	16	61	2.9		2.9	6СЗ(71)4СЗ(55)	71	0.70	1	22	28	300	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	30	10	середня		
Стрийське	22	32	1.8		1.8	10СЗ+БП	63	0.60	1	22	28	300	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	40	13	середня		
Стрийське	22	24	4.4	(1)	3.0	9СЗ1БП	80	0.70	2	23	32	300	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	40	13	середня		
Стрийське	26	64	1.9		1.9	10СЗ+БП	64	0.70	2	19	24	260	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	30	12	середня		
Стрийське	44	2	4.5		4.5	6СЗ(70)2СЗ(90)2БП	70	0.60	1	22	28	250	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	30	12	середня		
Стрийське	45	6	2.0		2.0	7СЗ(60)2СЗ(90)1БП	60	0.70	1	21	26	280	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	20	7	слабка		
Стрийське	73	15	5.7		5.7	10СЗ	74	0.60	1	24	30	320	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	8	слабка		
Яцьковицьке	2	34	7.3		7.3	9СЗ(70)1БП+СЗ	70	0.70	1	23	26	300	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	8	слабка		
Яцьковицьке	2	44	5.1		5.1	9СЗ1БП	65	0.70	1	23	26	310	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	8	слабка		
Яцьковицьке	19	15	9.2	(1)	6.0	6СЗ(65)2СЗ(80)2БП	65	0.60	1	22	26	230	4	ВСП	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	11	середня		

Яцьковицьке	27	1	32.6	(1)	10.0	10.0	10С3+БП	75	0.60	1	23	28	280	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	30	11	середня
Яцьковицьке	36	19	24.0	(1)	10.0	10.0	10С3+БП	65	0.90	1	23	26	430	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	30	7	слабка
Яцьковицьке	47	18	21.0	(1)	11.0	11.0	10С3-Д3+БП-ВЛЧ-ОС	65	0.70	1А	25	28	370	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	30	8	слабка
Яцьковицьке	50	21	19.6	(1)	5.0	5.0	8С32БП+ВЛЧ+ОС	50	0.60	1	19	24	200	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	15	8	слабка
Яцьковицьке	51	54	4.3		4.3	4.3	6С34БП	60	0.90	1	20	26	250	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	15	6	слабка
Яцьковицьке	55	32	7.1		7.1	7.1	3С34П3ВЛЧ3БП10С+С3	40	0.70	1	17	18	150	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	15	10	середня
Яцьковицьке	67	5	6.7		6.7	6.7	6С345)2БП1ВЛЧ1С3(65)	45	0.70	1	18	20	200	4	ВСР	стовбурові шкідники, сніголом, вітровал бурелом	25	13	середня
Разом виявлено по підприємству				199.4															
В тому числі:				0.0				відпал		слабка		середня		сильна					
				199.4						86.1		112.6		0.7					
Шкідники				190.9				відпал		слабка		середня		сильна					
стовбурові шкідники				190.9						86.1		104.8							
								відпал		слабка		середня		сильна					
Хвороби																			
березова губка																			
Опеньок осінній																			
Серцевинна гниль																			
соснова губка																			
стовбурава гниль																			
Інші причини				8.5				відпал		слабка		середня		сильна					
вітровал, бурелом				8.5								7.8		0.7					
Захарченість												7.8		0.7					

Лісопатологічна характеристика:

Основною причиною всихання хвойних насаджень є ураження стовбуровими шкідниками. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні дерева: дуже ослаблені (III – категорія стану), всихаючі (IV – категорія стану) та сухостійних (VI – категорія стану), уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками.

Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлущенні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шестизубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники – малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів – Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

Додатково оцінюючі (окомірно у відсотках) стан крон та стовбурів, кількість сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III – категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев. Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

В ході лісопатологічного обстеження спостерігається, що насадження є частково пошкоджені в наслідок – стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, вітровалу та бурелому), що пройшли на території надлісництва, в 2024-2025 роках.

У насадженнях Соснівського надлісництва виявлено дерева, пошкоджені сніголомами – із зламаними вершинами та гілками, тріщинами на стовбурах, та механічними ушкодженнями. Такі дерева втратили стійкість і підлягають ВСП.

Вітровалом та буреломом пошкодженні, як хвойні так і листяні породи.

В насадженнях, що обстежуються спостерігається значна частина дерев різних порід зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється велика захаращеність.

У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

В обстежених насадженнях, спостерігається наявність дерев (осики, берези повислої та сосни звичайної) із плодовими тілами на висоті від 2 до 7 м. Частина дерев перестійна та вражена несправжнім трутовиком (*Phellinus robustus*), *Inonotus dryophilus* (Berk.) Murr. сосною губкою *Phellinus* spini, справжнім трутовиком (березова губка) *Fomes fomentarius*. Хвороби викликають строкату гниль стовбура. Характер ураження – груповий.

Виявлено поодинокі ураження листяних насаджень стовбуровими гнилями, до складу яких входять дерева: берези, осики, вільхи та граба. Значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану з ознаками загнивання кореневої системи, наявні значні розтріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі поздовжні язви з бурою та іржисто-бурою гниллю.

В листяних насадженнях вільхи та берези, відмічається що дерева IV-VI категорій санітарного стану мають ознаки заселення та відпрацювання ксилофагами з родин Вусачів *Gerambycidae* та Златок *Buprestidae* (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго). Гниття деревини починається з периферії, поширюється в серцевинну частину.

Є ураження насаджень, опеньком осіннім, викликаючі кореневу гниль, яка поступово розширюється осередками, призводить до всихання дерев, їхньої загибелі та гниття деревини. Характерні ураження м'якої некротичної тканини біля коренів, білий міцелій під корою, темні ризоморфи (струноподібні утворення) в ґрунті та плодоношення на уражених місцях.

Під час обстеження було оглянуто кореневу систему дерев осики, берези та вільхи та встановлено, що дерева уражені комлевою гниллю, внаслідок чого камбій в зоні тонкої кори темно-бурого кольору, а заболонь частково вкрита плямами поперечної гнилі. В результаті дерева пускають водяні пагони та суховершиняють.

Також відмічається, що наявні дерева, які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по Соснівському надлісництву на загальній площі – 199,4 гектара, зокрема:

- Жовтневе лісництво – 30,7 гектара;
- Щекичинське лісництво – 26,8 гектара;
- Стрийське лісництво – 46,2 гектара;

- Листвинське лісництво – 24,4 гектара;
- Яцьковицьке лісництво – 79,5 гектара;
- Соснівське лісництво – 29,5 гектара;

Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах Соснівського надлісництва, що завдається шкідниками, хворобами та стихійними лихами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: вибіркові санітарні рубки на площі – **199,4** гектара.

3. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2026 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.

4. Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правилами.

5. В осередках стовбурних шкідників, вітровалів та буреломів, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6. Осередки стовбурових шкідників та стовбурових гнилей, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження підлягають моніторингу санітарного стану насаджень державною лісовою охороною Соснівського надлісництва, та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства вони підлягають обов'язковій фіксації.

7. Державній лісовій охороні Соснівського надлісництва вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати заходи з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням, поставити на облік, згідно з лісопатологічним журналом.

8. Спеціалістам Соснівського надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно з чинним законодавством.

Акт складено в 4-х примірниках:

- 1-й: філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист»;
- 2-й: Соснівському надлісництву;
- 3-й: Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;
- 4-й: філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";

Акт підписали:

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Руслан МАЦЕЛИК

Начальник відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Начальник Соснівського надлісництва
філії «Поліський лісовий офіс»

Володимир ЯНІЦЬКИЙ

Провідний інженер охорони
та захисту лісу філії «Поліський лісовий офіс»

Юрій ВЛАСЮК

Інженер I-ї категорії лісового та
мисливського господарства
філії «Поліський лісовий офіс»

Дмитро РОМАНЮК

Лісничого Щекичинського лісництва

Андрій ПИВОВАРЧУК

Лісничий Листвинського лісництва

Василь ЮРЧИК

Лісничого Яцьковицького лісництва

Іван КИРИКОВИЧ

Лісничий Стрийського лісництва

Олег БАНАЦЬКИЙ

Лісничий Соснівського лісництва

Ігор ОСІПЧУК

Лісничий Жовтневого лісництва

Олександр ДЖУС